

Наша СЛОВА

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 18 (1481) 29 КРАСАВІКА 2020 г.

Дапамога ад вернікаў у барацьбе з каронавірусам

Канферэнцыя Каталіцкіх Біскупаў у Беларусі звярнулася да вернікаў з просьбай аб зборы ахвяраванняў на барацьбу з пандэміяй.

"Сотні тысяч людзей па ўсім свеце знаходзяцца ў шпіталях, дзе за іх жыццё змагаюцца медыкі - адданыя, але часта бездапаможныя перад абліччам бязлітаснай хваробы", - гаворыцца ў звароце.

Больш за трыста супрацоўнікаў службы аховы здароўя ў Беларусі заражаны каронавірусам. Папа Францішак, успамінаючы святароў і медыкаў, якія загінулі ў жорсткай барацьбе з каронавірусам, назваў іх "святымі з суседняга двара". Медыкі - сціплыя героі нашай рэчаіснасці. Сёння складаная сітуацыя з эпідэміяй таксама ў Беларусі. Колькасць хворых павялічваецца, расце нагрузка на спецыялістаў.

25 тысяч медыкаў у шпіталях ратуюць ад страшнай хваробы нашых родных і блізкіх, знаёмых і незнаёмых. Кожны дзень мы бачым звароты ў СМІ і сацыяльных сетках аб зборы неабходных сродкаў для супрацоўнікаў устаноў аховы здароўя: патрэбныя бахілы, маскі, спецыяльнае адзенне, гарачыя абеды і нават начлег. Касцёл выказаў сваю ўдзячнасць медыкам і моліцца за іх.

"Аказаць дапамогу можа кожны, хто жадае далучыцца да актыўнасці: святар, кансэкраваная асоба, свецкі вернік. Просім пробашчаў, улічваючы цяперашнюю сітуацыю ізаляцыі, данесці гэты зварот да яка мага большай колькасці вернікаў, выкарыстоўваючы сродкі масавай камунікацыі", - гаворыцца ў звароце.

Разліковы рахунак:

р/р BY03RJCВ31350544160030000933 у АТТ "Пріорбанк".

Код банка: RJCВBY2X.

УНП: 101124634.

Адрас банка: г. Мінск, вул. В. Харужай, 31-А.

Ахвяраванне можна здзейсніць праз "Разлік" (АРИП): - Грамадскія аб'яднанні - Рэлігійныя аб'яднанні - "Карытас Беларусі" - Ахвяраванні - COVID-19.

Як паведамліла намеснік дырэктара менскага аддзялення "Карытас" Ганна Якімовіч, за тыдзень з моманту пачатку збору сродкаў сабраны 13 000 бел. рублёў.

У гэтую нядзелю пробашчы каталіцкіх парафій па Беларусі таксама звярнуцца з просьбай да сваіх парафіянаў аб зборы сродкаў. Сабраныя сродкі будуць накіраваныя Канферэнцыяй Каталіцкіх Біскупаў на мэты забеспячэння неабходнымі рэчамі найбольш патрабуючых устаноў аховы здароўя па ўсёй Беларусі, будуць накіраваныя ў шпіталі па ўсёй краіне.

"Старанна працуюць аддзяленні "Карытаса" ва ўсіх абласцях, - паведамліла Ганна Якімовіч. - Валанцёры шыюць маскі, падвоззяць медыкам у шпіталі гарачыя абеды, памперсы, развоззяць прадуктовыя наборы самотным людзям і інвалідам, дапамагаюць шматдзетным сем'ям".

Падрыхтавала
Эла
Дзвінская.

Вялікдзень для памерлых

Веснавы дзень памінання памерлых продкаў - Радаўніца - адзначаецца ў Беларусі са старажытных часоў. І заўжды ў аўторак, праз тыдзень пасля Вялікадня. Паводле традыцыйных уяўленняў усходніх славян, у гэты дзень душы памерлых вяртаюцца на зямлю, каб разам з жывымі адсвяткаваць Уваскрэсенне Хрыстова.

На Радаўніцу людзі спачатку ідуць памінаць сваіх блізкіх у царкву, а потым - на могілкі. Існуе звычай памінальнай трапезы - велікоднае яйка пакідаюць і для спацьных.

Праваслаўная царква не ўхваляе гэтага звычайу. Лічыцца, што памерлым дзеля заспакаення душы патрэбны толькі малітва і добрыя справы ў памяць пра іх. Але грамада трымаецца сваіх звычайу: прыбіраюць магілы, пакідаюць на сподачку фарбаваныя яйкі, цукеркі, кавалачак велікоднага пірага ці печыва. Часам нават наліваюць чарачку віна ці гарэлкі і таксама ставяць з пачастункамі на магільны грудок.

Упарадкаваўшы магілы памерлых, сваякі і самі садзяцца падмацавацца - хто за столік, калі ён ёсць, іншыя - наўпрост на зямлі, разгарнуўшы поцілку.

На могілках у адселенай пасля Чарнобылю вёсцы Барталамеўка Веткаўскага раёна бачыў, як былія тутэйшыя вясцоўцы сцелюць наўпрост на магілы абрусы ці ручнікі і ўжо тады кладуць на іх свае пачастункі. Магільны грудок служыць сталом для памінальнага сняданку. Мясцовая вясцоўка Алена Музычэнка, якая адмовілася ад перасялення, прапанаванага ўладамі, распавядала ў свой час, што за такой трапезай сваякі размаўляюць з памерлым, распавядаюць ім, што адбылося, запрашаюць пачаставацца велікоднымі прысмакамі.

"Радаўніца - гэта Вялікдзень для памерлых", - лічыць Марыя Мартыненка, жыхарка адселенай вёскі Піркі Брагінскага раёна.

У гэтым годзе, як і раней, для ахвочых наведваць могілкі былі арганізаваны дадатковыя маршруты грамадскага транспарту, ДАІ рэгулявала рух у раёнах пахаванняў.

Разам з тым, у гэтым годзе з-за пандэміі каронавіруса беларусаў прасілі адмовіцца ад традыцыі і застацца дома. Міністэрства аховы здароўя неаднаразова звярталася да жыхароў краіны падчас сваіх стрымаў і прэс-брыфінгаў. Медыкі засцерагалі, што масавыя навалы людзей на могілках, а таксама паездкі ў іншыя рэгіёны краіны да пажылых сваякоў могуць справакаваць рост колькасці хворых, а таксама павялічваюць рызыкі для людзей старэйшага ўзросту. Многія прыслухаліся.

nv-online.info

Грамадзянская супольнасць дапамагае медыкам

На гэтым тыдні актывісты Руху "За Свабоду" ў Гомелі, Магілёве і іншых гарадах раздавалі ў вялікай колькасці насельніцтву маскі і памяткі, як паводзіць сябе ў час эпідэміі. Пра ініцыятыву паведамліла каардынатар кампаніі Вольга Быкоўская.

У Менску штаб валанцёраў і склад "BYCOVID-19" дзейнічае ў памяшканні галерэі "Ў". Кіраўнік ініцыятывы Андрэй Ткачоў распавёў, што аб'ядноўвацца беларусы пачалі пасля паведамленняў пра тое, што лекарам у шпіталях не хапае сродкаў індывідуальнай абароны. "Я убачыў запыты медыкаў, размясціў інфармацыю ў сябе ў Інстаграме і знайшліся людзі, гатовыя дапамагчы", - распавёў Андрэй Ткачоў.

Каб атрымаць дапамогу, медыкі пакідаюць заяўку праз форму на сайце ініцыятывы. Валанцёры атрымалі больш за 800 запятаў ад розных медычных устаноў краіны. У першую чаргу медыкі просяць маскі, распіратары, бахілы, пальчаткі. У памяшканні галерэі сучаснага мастацтва "Ў" валанцёры збіраюць пасылкі са сродкамі абароны для медыкаў.

У штабе валанцёраў - пастаянны рух. Да ініцыятывы далучыліся звычайныя грамадзяне і прадстаўнікі бізнесу. З дапамогай краўдфандыingu беларусы сабралі ўжо больш за 135 тысяч даляраў.

Фірмы рэгулярна перадаюць медыкам мінеральную ваду, гарбату, каву і нават пральныя машыны. На склад прадпрымальнікі перадалі некалькі рулонаў матэрыялу, з якога будуць шыць камбінезоны для медыкаў.

Дырэктар кампаніі "Курцце" Наталія Іліна перадала медыкам слодычы ўласнай вытворчасці - 20 кілаграмаў печыва. "Я разумею, як цяжка фізічна і маральна ўрачам працаваць у рэжыме non-stop", - кажа яна.

На сховішчах распіратары і слодычы не затрым-

ліваюцца, адразу рассылаюцца па шпіталях. Валанцёры кажуць, што іх перавага - у аператыўнасці. З моманту атрымання заяўкі да пастаўкі ў медыцынскую ўстанову праходзіць не больш сутак.

Усяго ініцыятыва паставіла лекарам больш за 30 тысяч распіратараў. Валанцёры не супрацьпастаўляюць сябе ўладам, яны спрабуюць супрацоўнічаць з Міністэрствам аховы здароўя.

Іншую ініцыятыву "Прытулі героя" па пошуку часовага жылля для медыкаў распачалі Ганна Кулакова і Дзяніс Відзевіч.

Каб дактарам, медсёстрам, санітаркам не вяртацца дадому да пажылых бацькоў, бабуль і дзядуль, ім прапануецца часовае жыллё для адпачынку.

Яго гатовы прадаставіць уладальнікі прыватных кватэр, а таксама аграсядзібы па ўсёй Беларусі. Ініцыятыву па пошуку жылля "Прытулі героя" падтрымалі ўладальнікі гатэляў, а таксама, у прыватнасці, асобны гатэльны холдынг у Менску.

Падрыхтавала Эла Дзвінская.

(Працяг. Пачатак у папяр. нумарах.)

БАЛАДА АРКАДЗЯ КУЛЯШОВА
(6.02.1914 - 4.02.1978)

"Бывай, абуджаная сэрцам, дарагая", -
Складаўся верш, і плакала твая душа,
Бо бачыла, як наша мова дагарае
На ўсходзе зор чырвоных,

што заміж крыжа,
Які ўтапталі людзі ў гразь,
сарваўшы з Храма,
І ў стайню Храм ператварылі, дзе б і ты
Не беларусам быў, а - беларускім хамам,
Якому родны край, як ля карчмы кусты...

А час ляціць, ляціць, нібыта д'ябал чорны.
І кожны хоча жыць, а не ў зямлі ляжаць
У дзень пад небам сонечным,
а ў ночы - зорным.
Ты пішаш вершы, бо не можаш не пісаць
На мове продкаў, што знішчаецца, знікае,
Але жыве, бо сёння пішаш ты на ёй.

І сотня пройдзе год, і нехта ж прачытае
Твой верш,
нібы глыне глыток вады жывой:

"Хай ісціны старэюць з году ў год,
Хай сэрца разрывае гук жалезны,
А ты за ўсё ў адказе, мой балесны,
За мову, за дзяржаву, за народ!"

І ўбачыць ён, як сонца сумна дагарае
На захадзе, і праз стагоддзе за табой:
"Жыві, абуджаная ў сэрцы, дарагая..."
Паўторыць ціха і слязу змахне рукой...
8.02.2009 г.

БАЛАДА КСЯНДЗА УЛАДЗІСЛАВА
ЧАРНЯЎСКАГА
(14.01.1916 - 22.12.2001)

...І прыйшоў ён да нас, нібы слова жывое
Апусцілася з неба на нашу зямлю,
Дзе адвеку ў пашане сваё і чужое,
Дзе прад светам баімся сказаць мы
"люблю"
Шчодрым нівам, якія паліты крывёю
Нашых продкаў,
што верылі ў лепшы прасцяг,
Ветлым хатам,
напоўненым век цеплынёю,
Сціплым людзям, што горбяцца
з ранку ў палях...

Ён прыйшоў,
як прыходзяць вясна і світанне,
Хоць не кожны вясну і світанне чакаў,
Хоць не кожны пранікся ягоным літаннем
Толькі ён не адрокся таго, што абраў,
І ў мястэчку ў касцёле, гаворачы з Богам,
Верыў ён, што надыйдзе той радасны час, -

Прывядзе нас у Храм беларускі дарога,
Ды шкада,
што тады ўжо не будзе тут нас...

І пайшоў ён ад нас, нібы слова жывое,
І прайшоў ён праз нас,
як святло з абразоў,
Каб мілей нам зрабілася наша, святое,
Каб мы ўспомнілі шлях
да забытых крыжоў...
12.03.2002 г.

БАЛАДА УЛАДЗІМІРА ЮРЭВІЧА
(22.07.1916 - 2005)

...Крынічная, нібыта лёд, вада
Хоць сонца з ёй цалуецца ўвесь дзень.
Зноў камароў лятучая арда
Запаланіла пад бярозай цень.
І не спыніцца там, не пасядзець,
І ты ідзеш за светлаю вадою
Па беразе ракі, дзе з дрэваў медзь
Плыве, як час пражыты ўжо табой,
Што чыста залатым не часта быў,
Але ты жыў і Беларусь любіў,
Дзе ёсць Дуброва родная твая,
Дзе ў родных словах цэлы свет жыве,
Як Божы дух у кожнае царкве,
Хоць і царква, як свет, самотная.

БЕЛАРУСКІ ПАНТЭОН

Балады крыві і любові

І ты ў крынічную ваду глядзіш,
Нібыта ў немінучы дзень, дзе ёсць
Усё, пра што ты ўсмешліва маўчыш,
Нібыта ўспамінаеш маладосць.
А з маладымі сам ты малады,
Як раніца, з якой пачаўся дзень.
Зноў паштальён прынёс табе лісты
І ў кожным лісце сонечны прамень
Любові да зямлі, дзе ты жывеш
У родным слове, слове залатым,
Як крыж на беларускае царкве...
30.09.2011 г.

БАЛАДА ЯНКІ БРЫЛЯ
(4.08.1917 - 25.07.2006)

А ён спакойна жыў... Памёр спакойна,
Як неба памірае над зямлёй,
Дзе цішыня, як шкло, дзе вечна войны,
Дзе рэчак вены з нашаю крывёю
Парэзаны, як брытваю, мяжой.
І неба зноў спатоліцца душой,
А нам, як свечкам, ля крыжа застацца
Пад сонцам, як пад божаю слязою,
Дзе толькі на сябе нам спадзявацца,
Бо аніхто, ніхто не дапаможа
Прайсці зіму і гэта бездарожжа,
Якім сябе мы часта суцяшаем,
І наша неба з намі памірае...

А ён пайшоў, як Заўтра памірае,
Дзе цішыня, як на іконе шкло,
Дзе жыў ён светла, дзе расце святло,
Дзе нашага і ценю не было...
25.07.2006 г.

БАЛАДА ПІМЕНА ПАНЧАНКІ
(23.08.1917 - 02.04.1995)

Ці плачу я, ці пяю,
Ці размаўляю з матуляю -
Песню сваю, мову сваю
Я да грудзей прытульваю.
П. Панчанка.

Паэты проста так не паміраюць,
Іх белыя анёлы забіраюць
У лепшы свет ад хамскае хлусні,
У вечны свет ад пыльнай мітусні,
Дзе мы жывём у полімі жыцця,
Самотныя, як дрэвы без лісця...

Паэты адыходзяць, нібы дні,
Дзе адвупелі вольнасці агні,
Дзе мы адчулі: тут наш родны кут
І за яго нам будзе Божы Суд,
Калі не зберажом яго святло,
Што праз стагоддзі і да нас дайшло...

Ты плакаў, размаўляў з матуляю,
Казаў: "Я да грудзей прытульваю
І песню родную, і мову маці,
Каб іх ніколі наш народ не страціў..."
І ведаў ты, што жаўранак начуе
У сэрцы, што другія сэрцы чуе,
Якім трывожна не за ўсё на свеце,
А за бярозу, што ламае вецер,
За рэчку за сялом, што абмялела,
За сцежку, што за лета затравела...

Паэты, як Хрыстос, не паміраюць.
Яны жывуць і смерць перамагаюць...
10.04.1995 г.; 30.03.2011 г.

БАЛАДА АЛЕСІ ПАСЛЯДОВІЧ
(23.04.1918 - 23.04.1988)

Сымон-музыка... Рыбакова хата...
І Беларусь уся... І цэлы свет...
Малюеш восень і душой крылатай
За павуцінкаю ляціш услед,
Самотнай, як начной сурмы гучанне,
Бялуткай, як у ранні першы снег,
Які пад сонцам восеньскім расстане,
Калюгай стане, у якой на дне
Лісток зжаўцелы рыбкай залатою
Затоіцца ў няскошанай траве.
І чорны крыж над белаю царквою
Ключом ад неба, дзе наш Бог жыве,
Убачыш ты, і намалюеш неба
І зорку адзінокую, як цвік,
Куды ікону заўтра вешаць трэба,
Яе ж няма, яна ў табе, як крык,
Якому не дасі ніколі волю,
Бо гэты крык пра вечную любоў
Да рыбаковай хаты, жыта ў полі,
Да музыкі і велічы лясоў,
Па-над якімі павуцінку бачыш,
Якая ўсё ляціць і ўсё ляціць.
І ты малюеш так, нібыта плачаш
Ад шчасця жыць і родны край любіць.
24.02.2019 г.

(Працяг у наступным нумары.)

